

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא דף ל"ד
הדף היומי בהלכה: סימן קס"ז סעיף ז' עד סעיף י"א
המוסר היומי: אהבת חסד חלק א' פרק ט' אות י' עד אות י"ב

לוח
לימוד
יומי

למעלה מאלף תלמידי חכמים ישתתפו היום במבחני 'קניין הלכה' של 'דרשו'

לומדי 'קניין הלכה' פותחים את הלימוד של כל נושא מהסוגיות הרלוונטיות בש"ס, ממשיכים דרך שיטות הראשונים השונות בסוגיה, ומשלימים בלימוד טור, שו"ע על כל נושאי כליהם ופסקי מרנן ורבנן פוסקי הדורות האחרונים, כך שהלימוד מתבצע בדרך של 'לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא', תוך היצמדות למקורות של כל הלכה והלכה והמשך עד לפסיקתה בפועל בהתאם לתנאים הקיימים כיום.

המבחנים יתקיימו על הלכות בשר וחלב ללומדי המחזור השני של התוכנית, ועל הלכות סת"ם ללומדי המחזור הראשון שכבר השלימו את שלב א' של 'קניין הלכה'. את הבחינות יערכו משתתפי התוכנית במוקדי בחינה מיוחדים בירושלים, בני ברק, חיפה, אשדוד, רכסים ומודיעין עילית.

למעלה מאלף אברכים תלמידי חכמים יערכו היום בסיעתא דשמיא את המבחנים החצי שנתיים בתוכנית 'קניין הלכה' של 'דרשו'.

תוכנית 'קניין הלכה' נוסדה לפני כעשור, במטרה לעודד את לימוד ההלכה בעיון. מדי חודש מנפיק 'דרשו' חוברות 'מראי מקומות' המחולקות באלפי עותקים לנבחנים ולאברכים רבים אחרים הלומדים הלכה בעיון, כולל כאלו שאינם משתתפים בתוכנית ועורכים את המבחנים.

לימוד ההלכה במסגרת זו מתנהל בהכוונתם של גדולי ומאורי הדור, תחת פיקוחו האישי של הגאון הגדול רבי משה שאול קליין שליט"א, רב שכונת 'אור החיים' בבני ברק ותלמידו המובהק של מרן בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל.

האם מי שברך 'מזונות' על יין יצא ידי חובה?

מי שברך 'שהכל' על כל מאכל או משקה, יצא ידי חובתו. וכן מי שברך 'מזונות' על כל מאכל או משקה - למעט מים ומלח - יצא ידי חובתו, כיון שכולם זנים את הגוף. ויש שכתב בנוגע לברכת 'מזונות' על מאכל שאינו מתאים לברכה זו, שיאכל רק מעט, כדי שלא להרבות באכילה על סמך ברכה שאינה ראויה לכתחילה; וכתב עוד, שניתן לגרום חיוב ברכה נוספת, כגון על ידי שינוי מקום (ראה שולחן ערוך סימן קעח, סעיף ב), ולברך את הברכה הראויה; ויש שהורה שאין לגרום חיוב ברכה נוספת, כיון שעצה זו ראויה רק למקרה שיש ספק אם יצא ידי חובה, ואילו בנדון כאן בודאי יצא ידי חובה. [סעיף י, ס"ק נ, וביה"ל ד"ה במקום; ביאורים ומוספים דרשו, 40 ו-43]

האם יש עניין לברך דווקא בלשון הקודש?

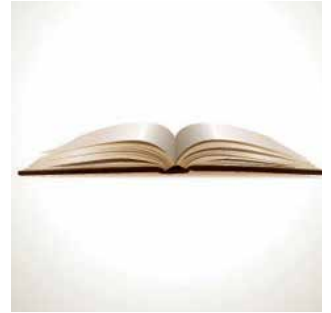
מצוה מן המובחר לברך את כל הברכות בלשון הקודש, בנוסח שקבעו חכמים, ובמקרה הצורך מותר לברך בכל שפה שהיא, בתרגום מדויק של נוסח הברכה. ובדיעבד יוצאים ידי חובה בהזכרת שם ה', ומלכות ה', ועיקר תוכן הברכה; ולכן, למשל, מי שברך על לֶחֶם "ברוך רחמנא מלכא דעלמא מאריה דהאי פיתא" - יצא ידי חובתו, כיון ש'רחמנא' הוא כינוי בארמית לשם ה', ובריאת הפת היא עיקר התוכן של ברכת 'המוציא'. ויש אומרים שאין בברכה כזו איסור של הזכרת שם שמים לבטלה, ולכן במקרה שמסופק אם חייב לברך ברכה כלשהי, רשאי לברך בלשון זו; ויש חולקים. [סעיף י, ס"ק נא ונג, וביה"ל בריך; ביאורים ומוספים דרשו, 41 ו-45]

מדוע 'ספק ברכות להקל'?

רוב הברכות הן מדרבנן, ולכן המסופק אם בָּרַךְ אותן אינו שב ומברך, שהרי 'ספקא דרבנן לקולא'. אולם, בניגוד לספקות אחרים, בספק זה אסור להחמיר ולברך, כיון שזוהו ספק 'ברכה לבטלה'. ואם כי איסור ברכה לבטלה הוא מדרבנן, לא חל עליו הכלל 'ספקא דרבנן לקולא', כיון שחכמינו ז"ל הסמיכוהו על האיסור דאורייתא של "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא", שהוא חמור עד מאד, ושקול כאיסורים שחייבים עליהם כרת ומיתת בית דין. אולם, המסופק אם בָּרַךְ על מאכל, רשאי - כמובן - להחמיר ולא לאוכלו; וכן אם מזדמן לשמוע את הברכה מפי אחר, ראוי לצאת מידי ספק על ידי שמיעת הברכה מפיו. [סעיף ט וס"ק מט; ביאורים ומוספים דרשו, 38 ו-39]

אתמול למדנו

- המברך על דבר מאכל או משקה, לא ישהה בין הברכה לאכילה והשתיה יותר מ'כדי דיבור', דהיינו אמירת שלוש מילים, ובדיעבד אינו מברך שנית אף אם שהה זמן רב, כל שלא הוסחה דעתו.
- מי שברך על דבר מאכל וטרם שטעם ממנו נזכר, או שנודע לו, שיש באכילתו איסור כלשהו, דאורייתא או דרבנן, אסור אף לטעום ממנו.
- מי שיש ברשותו בעלי חיים, צריך להקדים ולהאכילם טרם שיאכל בעצמו, ואסור אף לטעום דבר מאכל קודם לכן; ודין זה אמור הן בבהמות, הן בעופות, והן בדגים.

מחר נלמד

- מדוע בזמננו אין מקפידים שאחד יוציא את כולם בברכת 'המוציא'?
- באיזה מקרה אין האחד רשאי להוציא את האחרים בברכת 'המוציא'?
- שנים שאוכלים יחד - האם האחד רשאי להוציא השני בברכת המזון?